

Bekwaamheidsbewijzen in het DKO

1. De bekwaamheidsbewijzen in het deeltijds kunstonderwijs

1.1. Wat is een bekwaamheidsbewijs?

De Vlaamse regering bepaalt de bekwaamheidsbewijzen die toegang verlenen tot de ambten in het deeltijds kunstonderwijs, en voor het ambt van leraar de vakken.

Als bekwaamheidsbewijs geldt een 'basisdiploma', meestal aangevuld met een 'bewijs van pedagogische bekwaamheid' (BPB). In uitzonderlijke gevallen kan 'artistieke ervaring' een bekwaamheidsbewijs vormen.

De Vlaamse regering kan voor elk ambt, en voor het ambt van leraar voor elk vak, naast 'vereiste' ook 'voldoende geachte' en 'andere' bekwaamheidsbewijzen vastleggen.

1.2. Wie reikt het bekwaamheidsbewijs uit?

De studiebewijzen die deel uitmaken van het bekwaamheidsbewijs moeten in principe uitgereikt zijn door een Belgische onderwijsinstelling of examencommissie. Ze kunnen eveneens uitgereikt zijn na het volgen van een opleiding die door wet of decreet gelijkgesteld is met een opleiding aan een Belgische universiteit of een door de staat of door de gemeenschap georganiseerde, gesubsidieerde of erkende onderwijsinstelling.

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs kan het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs (beroepssecundair onderwijs), het studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs (beroepssecundair onderwijs) en het diploma secundair onderwijs (beroepssecundair onderwijs) uitgereikt worden.

Daarnaast komen ook sommige studiebewijzen in aanmerking die afgeleverd worden door erkende centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen (Syntra); in het kader van de leertijd kunnen deze centra een aantal studiebewijzen van secundair onderwijs afleveren. Concreet gaat het om:

- o het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs (beroepssecundair onderwijs);
- o het studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs (beroepssecundair onderwijs);
- o het diploma van secundair onderwijs (beroepssecundair onderwijs).

1.3. Het stelsel van bekwaamheidsbewijzen

De bekwaamheidsbewijzen worden ingedeeld als volgt.

Vereiste bekwaamheidsbewijzen (VE)

Wie voor een ambt of vak een vereist bekwaamheidsbewijs heeft, is specifiek opgeleid om dat ambt uit te oefenen of dat vak te onderwijzen. Voor de ambten van leraar en directeur, moet het personeelslid steeds over een bewijs van pedagogische bekwaamheid beschikken.

Voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen (VO)

Wie voor een ambt of een vak een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs heeft, is niet specifiek voor dat ambt of vak opgeleid. Voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen zijn ruim omschreven. De academies beschikken over de mogelijkheid om bij het toewijzen van opdrachten naast de lesbevoegdheid die door het specifieke diploma gegarandeerd wordt (VE), ook met de andere competenties van het individu rekening te houden. Een aanstelling van een personeelslid op basis van een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs gebeurt alleen met instemming van zowel het personeelslid als de school. Bij het gebruiken van voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen is het wel van belang rekening te houden met de rechtspositieregeling.

Voor de ambten van leraar en directeur moet het personeelslid ook bij voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen telkens over een bewijs van pedagogische bekwaamheid beschikken.

De inrichtende macht kan bij een aanwerving vrij kiezen tussen kandidaten met een vereist bekwaamheidsbewijs of kandidaten met een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs.

Andere bekwaamheidsbewijzen (AND)

Aan personen met een 'ander' bekwaamheidsbewijs, wordt tijdelijk een financiering of subsidiëring verleend.

Een inrichtende macht moet voorrang verlenen aan kandidaten met een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs. Zij kan enkel kandidaten met een 'ander' bekwaamheidsbewijs aanwerven bij wijze van tijdelijke uitzonderingsmaatregel. Daarbij moet de inrichtende macht aan het Ministerie van Onderwijs en Vorming op eer verklaren dat het niet mogelijk was om een houder van een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs aan te werven.

De inrichtende macht hoeft die verklaring op eer niet af te leggen:

- o wanneer de aanstelling van het personeelslid met een 'ander' bekwaamheidsbewijs zich beperkt tot een aanstelling van maximaal 97 dagen;

- wanneer het personeelslid over een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs zou beschikken indien het ook in het bezit zou zijn van een bewijs van pedagogische bekwaamheid. In dat geval hoeft de inrichtende macht de verklaring op eer niet af te leggen gedurende de periode die gelijk is aan de minimumduur nodig om een bewijs van pedagogische bekwaamheid te behalen, vermeerderd met één schooljaar. Die periode loopt vanaf de eerste september volgend op de datum van de eerste aanstelling in het deeltijds kunstonderwijs.

Als de inrichtende macht een personeelslid met een 'ander' bekwaamheidsbewijs aanstelt buiten de twee bovenvermelde gevallen, kan een personeelslid dat een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs bezit en dat zich voor een dergelijke betrekking bij die inrichtende macht kandidaat gesteld heeft, 'verhaal' aantekenen bij de inrichtende macht.

Zolang het personeelslid een 'ander' bekwaamheidsbewijs heeft, kan het geen recht op tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of vaste benoeming verwerven. De salarisschaal is lager dan bij de vereiste en voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen.

1.4. Regeling voor buitenlandse diploma's en studiegetuigschriften

Buitenlandse studiebewijzen moeten erkend worden door Naric-Vlaanderen om als een bekwaamheidsbewijs te kunnen gelden.

1.5. Regeling voor diploma's behaald in de Franse Gemeenschap van België

De diploma's uitgereikt door erkende onderwijsinstellingen in de Franse Gemeenschap van België zijn evenwaardig met de overeenkomstige diploma's die erkende onderwijsinstellingen in Vlaanderen uitreiken.

1.6. Het bekwaamheidsbewijs als bewijs van de vereiste taalkennis van het Nederlands

De kennis van de onderwijstaal Nederlands kan o.a. aangetoond worden via een Nederlandstalig bekwaamheidsbewijs. Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14173>

1.7. Hoe het besluit en de bijlagen gebruiken?

1.7.1. Website bekwaamheidsbewijzen deeltijds kunstonderwijs

Een toelichting over de mogelijkheden en zoekopties van de [website bekwaamheidsbewijzen deeltijds kunstonderwijs](#) vindt u in de handleiding erbij. De website biedt de mogelijkheid opzoeken te doen in twee richtingen. Met 'van vak of ambt naar diploma' kunt u per vak of per ambt de aanvaarde bekwaamheidsbewijzen terugvinden. U kunt ook omgekeerd via 'van diploma naar vak of ambt' voor een bekwaamheidsbewijs opzoeken tot welke vakken en ambten dit bekwaamheidsbewijs toegang geeft. Die opzoeken in beide richtingen doet u afzonderlijk voor de studierichtingen muziek, woordkunst en dans enerzijds en beeldende kunst anderzijds.

1.7.2. Basisdiploma's

Het overzicht van de aanvaarde basisdiploma's vindt u terug in:

- voor deeltijds kunstonderwijs, studierichting "Beeldende kunst" zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12684#143940>
- voor deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen "Muziek", "Woordkunst" en "Dans" zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12685#143964>

Deze lijst bevat een reeks studiebewijzen die gerangschikt zijn volgens niveau en gaan van de diploma's uitgereikt door universiteiten tot de studiebewijzen van het niveau hoger secundair onderwijs.

Voor de ambten en vakken in het deeltijds kunstonderwijs komen de basisdiploma's van het hoger kunstonderwijs uiteraard het meest voor in de bekwaamheidsbewijzen.

1.7.3. Bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB)

Een bewijs van pedagogische bekwaamheid geeft aan dat de houder ervan een lerarenopleiding gevolgd heeft. Als bewijs van pedagogische bekwaamheid komen diverse studiebewijzen in aanmerking. U vindt het overzicht in:

- voor deeltijds kunstonderwijs, studierichting "Beeldende kunst" zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12684#143937>
- voor deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen "Muziek", "Woordkunst" en "Dans" zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12685#143961>

Diploma's van een geïntegreerde lerarenopleiding, kunnen tegelijkertijd als basisdiploma en als bewijs van pedagogische bekwaamheid gelden.

Diverse oudere bekwaamheidsgetuigschriften zijn gelijkgesteld met een getuigschrift van pedagogische leergangen en komen bijgevolg ook als bewijs van pedagogische bekwaamheid in aanmerking.

1.7.4. Verzamelbenamingen van bekwaamheidsbewijzen

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14287#4-7-4>

1.7.4.1. Ten minste master (was tot 31 augustus 2007: ten minste HOLT)

De term 'diploma van master' omvat het diploma van een initiële master aansluitend bij een bachelor, eventueel na een schakelprogramma. Vallen hier ook onder:

- o de master, aansluitend op een master (manama);
- o de graden van gediplomeerde in de aanvullende studiën (GAS) en van gediplomeerde in de gespecialiseerde studiën (GGS).

Onder de definitie 'ten minste master' worden niet alleen de bovenvermelde diploma's van master gerekend maar ook de diploma's van meester, licentiaat, arts, burgerlijk en industrieel ingenieur, hoger technisch of hoger kunstonderwijs van de 3e graad met volledig leerplan, architect, ingenieurarchitect, enz.

1.7.4.2. Ten minste bachelor

De term 'diploma van bachelor' omvat diploma's van :

- o professioneel gerichte bachelor uitgereikt na het volgen van een initiële bacheloropleiding;
- o bachelor, aansluitend op een bachelor;
- o academisch gerichte bachelor.

Onder de term 'ten minste bachelor' worden in de eerste plaats de bovenvermelde diploma's van bachelor gerekend. Bovendien omvat de verzamelbenaming ook de diploma's van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, de diploma's van gegradueerde (zowel de vroeger uitgereikte als de nu uitgereikte in het hoger beroepsonderwijs), diploma's van technisch ingenieur, diploma's van hoger kunstonderwijs van de eerste of tweede graad met volledig leerplan, diploma's van een hogere technische leergang van de tweede graad, ... Ook de hele groep van diploma's die onder de definitie 'ten minste master' vallen, wordt onder ten minste bachelor gerekend.

1.7.4.3. Ten minste HSO

Onder deze definitie vallen onder meer het diploma secundair onderwijs, het studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs, het certificaat gerangschikt als TSO3 of BSO3, het diploma van de 4e graad beroepssecundair onderwijs, maar ook het diploma van kandidaat en alle diploma's die onder 'ten minste bachelor' vallen.

1.7.4.4. Diploma van hoger kunstonderwijs van de eerste graad

Onder deze verzamelbenaming vallen:

- o het diploma van het hoger kunstonderwijs van de eerste graad met volledig leerplan;
- o het diploma van het hoger kunstonderwijs met volledig leerplan, uitgereikt na een cyclus van ten minste twee studiejaren;
- o het diploma van de eerste cyclus, uiterlijk in academiejaar 1994-1995 uitgereikt door een Koninklijk Muziekconservatorium en met uitzondering van het diploma van kandidaat.

Een heel aantal diploma's zijn bovendien met een diploma van hoger kunstonderwijs van de eerste graad gelijkgesteld:

- o studierichting "Beeldende kunst",
zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12684#143942>
- o studierichtingen "Muziek", "Woordkunst" en "Dans"
zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12685#143966>

1.7.4.5. Diploma van hoger kunstonderwijs van de tweede graad

Onder deze verzamelbenaming vallen:

- o het diploma van het hoger kunstonderwijs van de tweede graad met volledig leerplan;
- o het diploma van het hoger kunstonderwijs met volledig leerplan, uitgereikt na een cyclus van ten minste vier studiejaren;
- o het diploma van het hoger kunstonderwijs met volledig leerplan, voor 1 september 1969 uitgereikt na een cyclus van ten minste drie studiejaren door een instelling voor de beeldende kunsten;

- o het diploma van de tweede cyclus, uiterlijk in academiejaar 1994-1995 uitgereikt door een Koninklijk Muziekconservatorium;
- o het laureaatsdiploma, uitgereikt door het Lemmensinstituut in Leuven;
- o het laureaatsdiploma, uitgereikt door het Hoger Instituut voor Dramatische Kunst in Antwerpen;
- o het diploma van binnenhuisontwerper, uitgereikt na een cyclus van ten minste drie studiejaren door het Provinciaal Hoger Instituut voor Architectuur en Toegepaste Kunsten in Hasselt, het Provinciaal Hoger Architectuurinstituut in Hasselt-Diepenbeek en het Stedelijk Hoger Architectuurinstituut De Bijloke in Gent;
- o het diploma van binnenhuisontwerper, behaald voor het academiejaar 1964-1965 en uitgereikt na een cyclus van ten minste drie studiejaren door het Nationaal Hoger Instituut voor Bouwkunst en Stedenbouw in Antwerpen;

Een aantal diploma's zijn bovendien met een diploma van hoger kunstonderwijs van de tweede graad gelijkgesteld, zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12685#143966>

Daarenboven werkt een vroegere gelijkstelling met een diploma van hoger kunstonderwijs van de tweede graad ook vandaag nog door.

1.7.4.6. Diploma van hoger kunstonderwijs van de derde graad

Onder deze verzamelbenaming vallen:

- o het diploma van hoger kunstonderwijs van de derde graad met volledig leerplan;
- o het diploma van voortgezet hoger kunstonderwijs met volledig leerplan;
- o het diploma van hoger kunstonderwijs met volledig leerplan, uitgereikt na een cyclus van ten minste vijf studiejaren;
- o het laureaatsattest van het Nationaal Hoger Instituut van Antwerpen, verleend na een cyclus van ten minste 5 studiejaren;
- o de prijs Lemmens-Tinel, uitgereikt door het Lemmensinstituut in Leuven;
- o het diploma van meester, uitgereikt overeenkomstig de wetgeving op het hoger onderwijs;
- o het diploma van architect, interieurarchitect.

Een heel aantal diploma's zijn bovendien met een diploma van hoger kunstonderwijs van de derde graad gelijkgesteld,

- o studierichting "Beeldende kunst"
zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12684#143942>
- o studierichtingen "Muziek", "Woordkunst" en "Dans"
zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12685#143966>

1.7.5. Studiebewijzen van het volwassenenonderwijs

1.7.5.1. Algemene regel

Om als basisdiploma in aanmerking te komen moet voor een studiebewijs uitgereikt door een centrum voor volwassenenonderwijs de onderwijscyclus ten minste 900 lestijden hebben omvat. Voor bewijzen van pedagogische bekwaamheid uitgereikt in het volwassenenonderwijs geldt een minimum van 450 lestijden.

1.7.5.2. Studiebewijzen van het secundair volwassenenonderwijs

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14287#4-7-5-2>

1.7.6. Erkenning van artistieke ervaring

In uitzonderlijke gevallen kan de artistieke ervaring van een kandidaat-leerkracht kunstvakken als bekwaamheidsbewijs in aanmerking komen. De procedure vindt u terug in:

- o studierichting "Beeldende kunst"
zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12684#143939>
- o studierichtingen "Muziek", "Woordkunst" en "Dans"
zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12685#143963>

De laatste stap in die procedure is dat de inrichtende macht of haar gemandateerde de beslissing tot erkenning mededeelt aan het ministerie van Onderwijs en Vorming via [het formulier](#) samen met een kopie van het advies dat tot de beslissing aanleiding gegeven heeft.

1.7.7. Gelijkgestelde uren

Voor bv. een opdracht als pedagogisch coördinator, is er een regeling die erin bestaat dat de inrichtende macht de opdracht gelijkstelt met een bestaand vak, op basis van de bekwaamheidsbewijzen waar het personeelslid

over beschikt. Het personeelslid wordt voor die opdracht dan bezoldigd op basis van de salarisschaal voor lesuren in het vak waarmee de opdracht gelijkgesteld is, en wordt geacht in het bezit te zijn van een vereist, een voldoende geacht of een ander bekwaamheidsbewijs, naargelang hij voor het onderwijzen van het gelijkstellingsvak in het bezit zou zijn van een vereist, een voldoende geacht of een ander bekwaamheidsbewijs.

4. Aandachtspunten vanaf het schooljaar 2015-2016

1. In de bekwaamheidsbewijzen voor beeldende kunst worden een aantal nieuwe opleidingen, opleidingen die van naam veranderd zijn en nieuwe Engelstalige equivalenten van bestaande opleidingen toegevoegd. De vakken waarvoor ze toegevoegd worden, zijn dezelfde als waar vergelijkbare diploma's al eerder als bekwaamheidsbewijs voor opgenomen zijn. Het gaat o.a. over bachelor (PBA) in de digital arts en entertainment + BPB, master in de beeldende kunsten, autonome vormgeving + BPB, master in de conservatie en de restauratie + BPB, master of Visual Arts, Costume Design + BPB enz.

2. Voor het algemeen vak informatica, een verplicht vak in de optie architectuurtekenen, wordt ten minste bachelor + BPB als voldoende geacht bekwaamheidsbewijs opgenomen. Daardoor kan een bachelor die ook een lerarenopleiding gevolgd heeft, voor dat vak aangesteld worden.

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14287>